

Sygn. akt VII U 1842/15

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Dadej - Więsyk
Protokolant:	protokolant sądowy Przemysław Ochal

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 września 2016 r. w Lublinie

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 14 września 2015r. nr (...)

oddala odwołanie.

**Sygn. akt VII U 1842/15**

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 września 2015 roku, znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił S. K. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.) z uwagi na to, że wnioskodawczyni nie udowodniła wymaganego co najmniej 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach żadnego okresu zatrudnienia wnioskodawcy z uwagi na nie przedłożenie dokumentów potwierdzających pracę w tak kwalifikowanych warunkach. (decyzja – k. 34 tom I akt rentowych)

W odwołaniu S. K. zaskarżył wskazaną decyzję w całości, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że świadczył pracę w szczególnych warunkach jako ślusarz remontowy przy naprawie zbiorników i kanałów technologicznych w czasie zatrudnienia w (...) S.A. w P.. (odwołanie – k. 2 – 3 akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie – k. 6 – 7 a.s.)

Na posiedzeniu w dniu 7 stycznia 2016 roku pełnomocnik skarżącego wniósł o uwzględnienie w stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia w Fabryce (...) w P. od dnia 3 listopada 1979 roku do dnia 31 lipca 1994 roku oraz od dnia 25 sierpnia 1994 roku do dnia 24 listopada 1998 roku. Nadto na posiedzeniu w dniu 18 kwietnia 2016 roku pełnomocnik wniósł o uwzględnienie w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia skarżącego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. od dnia 14 maja 1977 roku do dnia 13 sierpnia 1977 roku, w którym ubezpieczony świadczył pracę na stanowisku spawacza. (protokoły – k. 18v., 38 a.s.)

### **Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:**

S. K., urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści jako członek otwartego funduszu emerytalnego zawarł wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organ rentowy uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat, 8 miesięcy i 23 dni, w tym 24 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 9 miesięcy i 23 dni okresów nieskładkowych. Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił żadnego okresu zatrudnienia ubezpieczonego. (okoliczności bezsporne)

S. K. legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym w zawodzie hydraulika – spawacza. W okresie od dnia 2 lutego 1973 roku do dnia 2 czerwca 1973 roku uczestniczył w kursie podstawowym spawania gazowego. Z dniem 14 maja 1977 roku ubezpieczony został zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku spawacza. Na tym stanowisku skarżący świadczył pracę w brygadzie składającej się z około 8 pracowników, w tym 2 – 3 spawaczy oraz montażystów, zajmował się spawaniem gazowym takich konstrukcji jak balustrady chodowe i balkonowe oraz ogrodzenia i bramy dla budynków. Proces produkcyjny wskazanych konstrukcji polegał na tym, że montażyści przywozili z magazynu elementy konstrukcji, które następnie montowali i przekazywali spawaczom, którzy spawali je w miejscu oddzielnym parawanem. Skarżący zajmował się wyłącznie zasadniczo spawaniem gazowym, jednakże spawał również elektrycznie w celu zdobycia doświadczenia, choć w zakładzie pracy obowiązywała praktyka, że czynności związane ze spawaniem mogli wykonywać jedynie pracownicy posiadający formalne uprawnienia spawalnicze. Czynności z tym związane ubezpieczony wykonywał w ramach 8 – godzinnej dobowej normy czasu pracy do zakończenia zatrudnienia. Stosunek pracy skarżącego ustały w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 13 sierpnia 1977 roku.

Z dniem 3 listopada 1979 roku ubezpieczony został zatrudniony w Fabryce (...) w P. (następnie (...) Spółka Akcyjna w P.) na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku ślusarza remontowego. Podmiot zatrudniający zajmował się produkcją żelatyny. Od pierwszego dnia zatrudnienia obowiązki służbowe skarżący wykonywał w warsztacie mechanicznym, położonym na hali, w którym pracowano w systemie zmianowym. Na hali znajdowały się stanowiska pracy z tokarkami, frezarkami, spawalnicze, narzędziownia oraz związane z przeprowadzaniem remontów pomp na których pracował skarżący. Świadczył pracę na pierwszej zmianie w brygadzie do której obowiązków należały remonty pomp. Czynności z tym związane polegały na tym, że skarżący i pozostali pracownicy brygady w razie awarii pompy wymontowywali ją, co miało miejsce na miejscu produkcji, a następnie w warsztacie dokonywał naprawy polegającej między innymi na wymianie podstawowych części takich jak wirników bądź łożysk. Po zakończeniu naprawy skarżący zajmował się wmontowywaniem pomp na miejscu produkcji. Zasada powierzania wskazanych obowiązków nowo zatrudnionym pracownikom wynikała z przyjętej w zakładzie pracy praktyki mającej na celu przyuczenie ich do wykonywania prac remontowych. Zdarzało się również, w sytuacji dużych awarii, skarżący uczestniczył również w naprawach rządzeń produkcyjnych na wydzielonych produkcyjnych wskazanych poniżej. W warsztacie mechanicznym zatrudnieni byli również ślusarze remontowi świadczący pracę w brygadach składających się z 3, 4 pracowników, zajmujących się bieżącymi remontami urządzeń produkcyjnych znajdujących się na terenie wszystkich zakładów produkcyjnych zakładu pracy, tj. starej i nowej fabryki. Brygady te świadczyły pracę na drugiej i trzeciej zmianie. W takiej brygadzie remontowej skarżący rozpoczął pracę z dniem 1

listopada 1980 roku. Czynności związane z bieżącymi remontami urządzeń produkcyjnych skarżący wykonywał na wydziale obróbki zimnej, na którym znajdowały się kolendry, tj. zbiorniki w których macerowano skóry i kości, gdzie pracowały osoby zajmujące się przygotowaniem surowca do dalszej obróbki poprzez płukanie i kwaszenie skór. We wskazanych zbiornikach remontował sita poprzez wymianę desek, co wiązało się z koniecznością wejścia na dno zbiornika. Remontów dokonywał również na wydziale obróbki gorącej oraz kotłowni gdzie naprawiał wentylatory, np. poprzez wymianę łożysk. W tym miejscu pracowali palacze. Pracował również na stacji wodnej, np. wyciągając pompę ze studni głębinowej, w której pracowała laborantka i obsługa stacji wodnej, mająca za zadanie uzdatnianie wody. Zajmował się również remontami dystruktorów, tj. zbiorników w których poddawano odtłuszczaniu skóry nie nadające się do obróbki cieplnej oraz prasy przy wykorzystaniu której produkowano placki z odtłuszczonej skóry, poprzez rozebranie i wymianę uszczelki. Na wydziale obróbki cieplnej, na którym w zbiornikach gotowano skóry i kości, skarżący remontował wyparki, tj. urządzenia przy wykorzystaniu których oddzielano wodę od gotowanych skór oraz wymieniał zawory pod kotłami. Remontował również urządzenia na suszarni skór. Czynności związane z remontami wykonywał również na eskakadzie, tj. ciągu rur przez które transportowano kwas solny, w ramach których wymieniał kawałki rur. Naprawił również urządzenie nazywane krajalnicą, wykorzystywaną do krojenia skór. Pracował nadto przy remontach zbiorników w których znajdował się ług, w ramach których wymontowywał sita, po uprzednim wejściu do zbiornika. W czasie przeprowadzania wskazanych prac remontowych nie przerywano procesu produkcyjnego. Wskazane obowiązki skarżący wykonywał do ustania zatrudnienia. Stosunek pracy skarżącego ustala w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 31 maja 1992 roku.

Następnie ubezpieczony ponownie został zatrudniony we wskazanym wyżej zakładzie z dniem 1 czerwca 1992 roku na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego. Obowiązki skarżącego polegały na regulacji urządzeń wykorzystywanych w stacji uzdatniania wody niezbędnej do funkcjonowania kotłowni, które sprowadzały się do odkręcenia i regulowania zaworów w celu kontroli poziomu wody uzdatnionej jak również usuwania drobnych awarii pomp ssąco – tłoczących, wykorzystywanych do przepompowywania uzdatnionej wody na wydziały produkcyjne. Nie zajmował się natomiast dolewaniem do wody roztworów. Wskazane obowiązki skarżący wykonywał do ustania zatrudnienia, które miało miejsce ze skutkiem na dzień 31 lipca 1994 roku.

Następnie ubezpieczony ponownie podjął zatrudnienie we wskazanym zakładzie pracy z dniem 25 sierpnia 1995 roku na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera instalacji urządzeń sanitarnych oraz portiera rewidenta. Na stanowisku montera skarżący zajmował się obsługą urządzeń oczyszczających, rozłożeniem odprowadzających ścieki na poletko oraz podłączeniem do urządzeń oczyszczających szarplies. Nadto ścieki ręcznie przy wykorzystaniu łopaty umieszczał w poletku. Wskazane czynności wykonywał przez dwa lata. Stosunek pracy ustala w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 24 listopada 1998 roku.

(pisma rozwiązujące umowę o pracę – k. 25, 27 a.s.; kopia umów o pracę – k. 26 a.s.; angaże – k. 28 a.s.; umowa o pracę, świadectwo pracy - akta osobowe – k. 51 a.s.; kopia książeczki spawacza – k. 66 - 67 a.s.; świadectwa pracy – k. 15 – 16, 18 tom I a.r.; zeznania ubezpieczonego S. K. – k. 18v. – 19v., 38, 63 – 64 a.s.; zeznania świadków J. B. (1) – k. 36v. – 37 a.s., A. W. – 37 – 38 a.s., J. B. (2) – k. 61v. – 62v. a.s., W. R. – k. 62v. – 63 a.s.)

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla ubezpieczonego. Świadek J. B. (1) pozostawał w zatrudnieniu w Fabryce (...) w P. w okresie od dnia 17 listopada 1966 roku do dnia 30 czerwca 1994 roku w charakterze ślusarza konserwatora (świadectwa pracy – k. 6 – 7 a.r.) na wydziałach produkcyjnych zakładu pracy przy usuwaniu awarii urządzeń produkcyjnych. Świadek A. W. pozostawał w zatrudnieniu we wskazanym zakładzie pracy w okresie od 1979 roku do 1995 roku jako miast a następnie starszy mistrz utrzymania ruchu na zmiany. Zeznał, że skarżący był jego bezpośrednim podwładnym od 1982 roku, tj. kiedy na stałe przydzielono pod nadzór brygadę w której pracował skarżący. Natomiast w okresie od 1993 roku do 1994 roku był bezpośrednim przełożonym ubezpieczonego jako pracownika stacji uzdatniania wody. Okoliczności te w ocenie Sądu pozwalają na przyjęcie wniosku, że wskazani świadkowie posiadają niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia ubezpieczonego w charakterze ślusarza remontowego co do okresu zatrudnienia ubezpieczonego pokrywającego się z okresami zatrudnienia świadków w zakresie rodzaju wykonywanych

przez niego prac oraz warunków w jakich była wykonywana. Szczegółowo opisali zakres obowiązków skarżącego oraz warunki w jakich były one wykonywane. Zeznania świadków w tym zakresie należało ocenić jako logiczne, wzajemnie się uzupełniające oraz korelujące z zeznaniami ubezpieczonego, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Również organ rentowy nie podniósł okoliczności które mogłyby godzić w wiarygodność ich zeznań. Z tym jednakże zastrzeżeniem, że Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka A. W. w zakresie w jakim twierdził, że w okresie zatrudnienia w stacji uzdatniania wody skarżący w ramach obsługi wymienników jonowych dodawał do uzdatnianej wody kwas solnego bądź ług przy wykorzystaniu pipety, które to roztwory uprzednio przygotowywał. W tym zakresie pozostawały bowiem w sprzeczności z zeznaniami ubezpieczonego, który w trakcie pierwszych zeznań spontanicznie zeznał, że żadnych roztworów do uzdatnianej wody nie wlewał. Te zeznania właśnie jako spontaniczne Sąd uznał za wiarygodne.

Co do okresu zatrudnienia skarżącego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. Sąd poczynił ustalenia również w oparciu o zeznania świadka W. R., pozostającego w zatrudnieniu w tym zakładzie pracy w okresie od 1971 roku do 1996 roku. Świadek zeznał, że w latach 70 – tych pracował w charakterze spawacza na kilku budowach, w tym w brygadzie ze skarżącym na budowie w P.. Również te okoliczności zdaniem Sądu pozwalają na przyjęcie wniosku o tym, że świadek ten posiada niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia ubezpieczonego w charakterze spawacza w zakresie rodzaju wykonywanych przez niego prac oraz warunków w jakich była wykonywana, z tym jednakże zastrzeżeniem, iż nie zasługiwały na wiarę w zakresie w jakim świadek twierdził, że ubezpieczony w ramach czynności związanych ze spawaniem spawał wyłącznie elektrycznie, podczas gdy z zeznań skarżącego wynika, że zasadniczo zajmował się spawaniem gazowym, co odpowiada jego kwalifikacją formalnym, a elektrycznie jedynie dodatkowo.

Wskazana wyżej pozytywna ocena zeznań świadków dotyczy również zeznań ubezpieczonego z uwagi na ich zgodność z zakresem poczynionych ustaleń. Skarżący szczegółowo opisał wykonywane przez siebie czynności. Zdaniem Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania jego zeznań, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Odwołanie S. K. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornych w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji, odwołania oraz ostatecznie zajętego w toku sprawy stanowiska, należy możliwość zakwalifikowania okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. od dnia 14 maja 1977 roku do dnia 13 sierpnia 1977 roku oraz w Fabryce (...) w P. (następnie (...) Spółka Akcyjna w P.) od dnia 3 listopada 1979 roku do dnia 31 lipca 1994 roku i od dnia 25 sierpnia 1995 roku do dnia 24 listopada 1998 roku, w łącznym wymiarze 18 lat, 2 miesięcy i 29 dni, jako pracy w szczególnym charakterze, celem ustalenia czy skarżący legitymuje się 15 – letnim okresem tak kwalifikowanej pracy.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 840) – zwanej dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 roku co najmniej 67. Ubezpieczony nie ukończył wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do

dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego w dalszej części rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. S. K. do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego 60 lat.

Jednakże zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury S. K. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
  - a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze oraz

b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane 60 lat, na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się 25 - letnim stażem pracy oraz że jako członek otwartego funduszu emerytalnego wnosi o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przechodząc do oceny, czy ubezpieczony spełnia warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych należy podkreślić, że ubezpieczony występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył na okoliczność pracy w szczególnych warunkach dokumentu wymaganego przez prawo, tj. świadectwa prac w szczególnych warunkach, co stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji odmawiającej prawa do wnioskowanego świadczenia.

W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubezpieczonego ubiegania się o świadczenie emerytalne. Należy mieć bowiem na uwadze, że brak wystawienia świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące. Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed Zakładem, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. II UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12) Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Nadto należy podnieść, że w sytuacji braku wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych z uwagi na jego niesporządzenie przez pracodawcę, sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia Rady Ministrów. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku, sygn. III AUa 3113/08)

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach Zakładu i osobowych skarżącego, jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. oraz zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że S. K. wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w P. od dnia 14 maja 1977 roku do dnia 13 sierpnia 1977 roku, w wymiarze 3 miesięcy. Z poczynionych ustaleń wynika bowiem, że we wskazanym okresie skarżący zajmował się spawaniem gazowym takich konstrukcji jak balustrady chodowe i balkonowe oraz ogrodzenia i bramy dla budynków. Ustalony zakres czynności odpowiada rodzajowi pracy opisanemu w wykazie A, Dział XIV „Prace różne”, poz. 12 „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów.

Przeprowadzone postępowanie dało również podstawy do przyjęcia, że skarżący wykonywał również prace w szczególnych warunkach w ramach zatrudnienia w Fabryce (...) w P. (następnie (...) Spółka Akcyjna w P.) na stanowisku ślusarza remontowego w okresie od dnia 1 listopada 1980 roku do dnia 31 maja 1992 roku w wymiarze 11 lat i 7 miesięcy. Z poczynionych ustaleń wynika bowiem, że we wskazanym okresie skarżący rozpoczął świadczenie pracy w brygadzie remontowej zajmującej się bieżącymi remontami urządzeń produkcyjnych znajdujących się na terenie wszystkich zakładów produkcyjnych zakładu pracy, tj. starej i nowej fabryki. Czynności związane z bieżącymi remontami urządzeń produkcyjnych wykonywał na wydziale obróbki zimnej, na którym znajdowały się kolendry, tj. zbiorniki w których macerowano skóry i kości, gdzie pracowały osoby zajmujące się przygotowaniem surowca do dalszej obróbki poprzez płukanie i kwaszenie skór. Jak ustalono we wskazanych zbiornikach remontował sita poprzez wymianę desek, co wiązało się z koniecznością wejścia na dno zbiornika. Remontów dokonywał również na wydziale obróbki gorącej oraz kotłowni gdzie naprawiał wentylatory, np. poprzez wymianę łożysk. Pracował również na stacji wodnej, np. wyciągając pompę ze studni głębinowej, w której pracowała laborantka i obsługa stacji wodnej, mająca za zadanie uzdatnianie wody. Zajmował się również remontami dystruktorów, tj. zbiorników w których poddawano odtłuszczaniu skóry nie nadające się do obróbki cieplnej oraz prasy przy wykorzystaniu której produkowano placki z odtłuszczonej skóry, poprzez rozebranie i wymianę uszczelki. Na wydziale obróbki cieplnej, na którym w zbiornikach gotowano skóry i kości, skarżący remontował wyparki, tj. urządzenia przy wykorzystaniu których oddzielano wodę od gotowanych skór oraz wymieniał zawory pod kotłami. Remontował również urządzenia na suszarni skór. Czynności związane z remontami wykonywał również na eskakadzie, tj. ciągu rur przez które transportowano kwas solny, w ramach których wymieniał kawałki rur. Naprawiła nadto urządzenie nazywane krajalnicą, wykorzystywaną do krojenia skór. Pracował nadto przy remontach zbiorników w których znajdował się ług, w ramach których wymontowywał sita, po uprzednim wejściu do zbiornika. Co również istotne ustalono, że wykonywanie przez ubezpieczonego prac odbywało się na obiektach zakładu pracy w czasie produkcji żelatyny, podczas których remontowany obiekt był wyłączany z procesu produkcji a pozostałe urządzenia kontynuowały proces produkcji.

Wskazane czynności odpowiadają pracom opisanym w wykazie A, dział XIV „Prace różne”, poz. 25 „Bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano - remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów. Jako podstawowe na wydziałach na których świadczył pracę ubezpieczony, wykonywane były prace wymienione w wykazie A, Dziale IV „W chemii”, poz. 36 „Przetwórstwo kości i tłuszczów technicznych”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów. W tym miejscu należy również wskazać, że Sąd w zakresie ustaleń dotyczących daty rozpoczęcia wykonywania przez skarżącego wskazanych prac, przyjął najbardziej dla niego korzystną datę, tj. 1 listopada 1980 roku, choć ubezpieczony nie był w stanie w sposób precyzyjny jej określić, raz zeznając, iż przy bieżących remontach prace rozpoczął po roku a następnie, że być może po dwóch, licząc od dnia rozpoczęcia zatrudnienia, tj. 3 listopada 1979 roku.

Sąd nie znalazł natomiast podstaw do uwzględnienia w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia ubezpieczonego na stanowisku ślusarza remontowego od dnia 3 listopada 1979 roku do dnia 31 października 1980 roku. Jak wynika z poczynionych ustaleń ubezpieczony pracując w warsztacie mechanicznym zajmował się remontami pomp. Czynności z tym związane polegały na tym, że skarżący i pozostali pracownicy brygady w razie awarii pompy wymontowywali ją, co miało miejsce na miejscu produkcji, a następnie w warsztacie dokonywał naprawy polegającej między innymi na wymianie podstawowych części takich jak wirników bądź łożysk. Po zakończeniu naprawy skarżący zajmował się wmontowywaniem pomp na miejscu produkcji. W ocenie Sądu wskazane prace nie mogą być uznane za wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia, a jako takie nie mogą stanowić podstawy do uznania wskazanego okresu pracy w ramach którego były wykonywane za pracę w warunkach szczególnych. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 roku, sygn. akt I UK 41/05) Natomiast okoliczność, że wymontowanie dotkniętego awaria a następnie wmontowanie naprawionego urządzenia następowało na produkcji oraz, że w zdarzało się, iż w sytuacji dużych awarii, skarżący uczestniczył również w naprawach urządzeń produkcyjnych na wydziałach produkcyjnych, w żadnej mierze nie daje podstaw do przyjęcia wniosku o ziszczeniu się w realiach sprawy zasadniczego warunku możliwości zakwalifikowania wskazanego okresu zatrudnienia ubezpieczonego jako

pracy w szczególnych warunkach, tj. świadczenia tak kwalifikowanej pracy w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak bowiem wynika z powyższego główny zakres obowiązków związany był z remontami urządzeń, które przeprowadzane były w warsztacie, poza wydziałami produkcyjnymi, na których jako główne wykonywano prace w szczególnych warunkach. To ustalenie nie da się pogodzić z wypracowanym w orzecznictwie poglądem, który Sąd Okręgowy w pełni podziela, zgodnie z którym warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, pracuje stale tj. ciągle (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem. Zatem, jednoczesne wykonywanie prac wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów, z niewymienionymi w nim, przekreśla możliwość uznania takiej pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, jako, że nie była ona wykonywana stale, w pełnym wymiarze czasu pracy. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2013 roku, sygn. akt III AUa 1308/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 roku, sygn. akt III AUa 380/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 września 2012 roku, sygn. akt III AUa 480/12; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 9 lutego 2012 roku, sygn. akt III AUa 1682/11; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 lutego 2012 roku, sygn. akt III AUa 1797/11) Z drugiej strony Sąd miał na uwadze pogląd zgodnie z którym, w spornych przypadkach - uwzględnienie okresów wykonywania pracy szkodliwej wymaganej do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym - następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale szkodliwego zatrudnienia, tyle że ocena prawna tych ustaleń powinna być racjonalna, bez stosowania "aptekarskiej" miary lub "stopera w rękę", a okoliczność incydentalnego wykonywania innych prac na wyraźne polecenie nie wyklucza zaliczenia tego zatrudnienia do stażu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do przyznania emerytury w niższym wieku emerytalnym. W realiach sprawy nie znajdował on jednak z uwagi na wyżej wskazane ustalenie zastosowania.

Sąd nie znalazł również podstaw do uwzględnienia w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia skarżącego w Fabryce (...) w P. na stanowisku montera maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego w stacji uzdatniania wody od dnia 1 czerwca 1992 roku do dnia 31 lipca 1994 roku, w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy. Z poczynionych ustaleń wynika, że skarżący zajmował się regulacją urządzeń wykorzystywanych w stacji uzdatniania wody, która sprowadzała się do odkręcenia i regulowania zaworów w celu kontroli poziomu wody uzdatnionej jak również usuwania drobnych awarii pomp ssąco – tłoczących, wykorzystywanych do przepompowywania uzdatnionej wody na wydziały produkcyjne. W ocenie Sądu wskazane prace nie mogą być uznane za wymienione w wykazie A powołanego rozporządzenia, a jako takie nie mogą stanowić podstawy do uznania wskazanego okresu pracy w ramach którego były wykonywane za pracę w warunkach szczególnych. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 roku, sygn. akt I UK 41/05) W żadnej mierze nie można przyjąć, że wskazane czynności odpowiadają pracom opisanym w wykazie A, dział IX „W gospodarce komunalnej”, poz. 2 „Oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów. Z analogicznych względów Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia skarżącego we wskazanym podmiocie w charakterze portiera rewidenta, który przypadał zgodnie z zeznaniami ubezpieczonego na drugą połowę bądź ostatni rok okresu od dnia 25 sierpnia 1995 roku do dnia 24 listopada 1998 roku.

Sąd natomiast znalazł podstawę do uwzględnienia w stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia ubezpieczonego w charakterze montera instalacji urządzeń sanitarnych w trakcie którego zajmował się obsługą urządzeń oczyszczających, rozłożeniem odprowadzających ścieki na poletko oraz podłączeniem do urządzeń oczyszczających szarples. Nadto ścieki ręcznie przy wykorzystaniu łopaty umieszczał w poletku. Wskazane czynności odpowiadają pracom opisanym w wykazie A, dział IX „W gospodarce komunalnej”, poz. 2 „Oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów. Jednakże wskazane uwzględnienie nawet w najbardziej korzystnym dla skarżącego wymiarze pierwszych 2 lat przypadających w okresie od dnia 25 sierpnia 1995 roku do dnia 24 listopada 1998 roku, przy uwzględnieniu przyjętego przez Sąd w niniejszym postępowaniu wymiaru stażu pracy kwalifikowanej jako wykonywanej w szczególnych warunkach, wynoszącego 11 lat



i 10 miesięcy, nie powoduje spełnienia przez skarżącego warunku legitymowania się wymaganym co najmniej 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach. Po zsumowaniu wynosi on bowiem 13 lat i 10 miesięcy.

Bez znaczenia przy tym pozostaje, podnoszona przez skarżącego okoliczności, że praca ubezpieczonego wykonywana była w trudnych i obciążających zdrowie warunkach. Samo subiektywne przekonanie ubezpieczonego, że jego praca z uwagi na uciążliwe warunki, w jakich była świadczona, może stanowić podstawę do przyznania mu uprawnień do emerytury w niższym od powszechnego wieku, nie znajduje uzasadnienia faktycznego i prawnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 kwietnia 2014 roku, sygn. III AUa 1093/13). O uprawnieniu do emerytury na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów decyduje bowiem łączne spełnienie przez pracownika wszystkich warunków określonych w tym przepisie, a nie jego przekonanie, że charakter lub warunki pracy wystarczają do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00). Z tych względów ocena charakteru pracy skarżącego, prezentowana przez niego, pozostaje więc w sferze jego dowolnej, ale nieuzasadnionej oceny, zamiast w sferze faktów. Należy podkreślić, że prawo do obniżenia wieku emerytalnego ma charakter wyjątku, wobec czego jego zakresu nie można rozszerzać w drodze wykładni przepisów prawa, która musi być ścisła, co m.in. nie pozwala na pominięcie pełnego wymiaru jej wykonywania jako przesłanki przyznania wnioskowanego prawa. Należy nadto wskazać, że samo przebywanie w pobliżu stanowisk pracy w szczególnych warunkach nie jest wystarczające do uznania pracy ubezpieczonego jako świadczonej w takich warunkach.

Jak wynika z poczynionych ustaleń S. K. pomimo, że legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył (...)lat życia oraz jako członek otwartego funduszu emerytalnego wnosił o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa to jednak nie spełnia warunku legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Tym samym ubezpieczony nie spełnia łącznie wszystkich przesłanek do ustalenia mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie przepisu art. 184 ustawy emerytalnej.

Z tych względów Sąd na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.